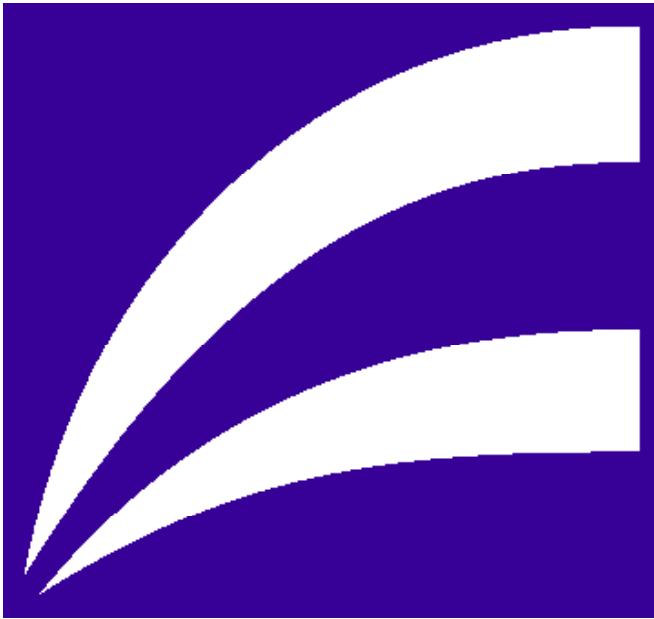

TRANSMITTERI

1/2011 No 97

28. vuosikerta

Suomen Farmakologiyhdistyksen jäsenlehti

SFY^{TM}

www.sfy.fi

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajan palsta	3
Sihteerin palsta.....	4
Vuosikokouksen kutsu ja esityslista	6
SFY:n ja STY:n seminaarin ohjelma	7
Ehdotukset vuoden 2010 väitöskirjapalkinnon saajaksi.....	8
Huomionosoituksia.....	9
Muisteloita kongressin järjestämisestä	
Jouko Tuomisto.....	10
Pentti Pohto.....	16
Kokouskalenteri	22
SFY:n johtokunta	23

Julkaisija: Suomen Farmakologiyhdistys

Toimitus: Tiedotussihteeri Päivi Myllynen
 Farmakologian ja toksikologian yksikkö
 Biolääketieteen laitos
 PL 5000
 90014 Oulun yliopisto
 Puh: 08 - 5375254
 Fax: 08 - 5375247
 E-mail: paivi.myllynen@oulu.fi

PUHEENJOHTAJAN ALSTA

Hyvät SFY:n jäsenet,

Vuodenvaihte toi muutoksia yhdistyksen hallintoon. Pitkään puheenjohtajana toiminut professori Eeva Moilanen päätti luopua yhdistyksen johdosta seitsemän vuoden, menestyksellisen kauden jälkeen. Eevan johtamalle ajanjaksolle on ollut ominaista yhdistyksen aktiivinen toiminta ja erityisesti SFY:n merkittävä kansainvälinen näkyvyys. Kiitos Eevalle ja koko Tampereen virkailijatiimille tärkeästä työstä yhdistyksen ja sen jäsenten hyväksi.

Puheenjohtajan vaihtuessa myös muu virkailijakunta on uudistunut. Edellisessä kokouksessaan johtokunta valitsi yhdistyksen sihteeriksi dosentti Risto Kerkelän, rahastonhoitajaksi dosentti Miia Turpeisen ja tiedotussihteeriksi LT Päivi Myllysen, kaikki Oulun yliopiston farmakologian ja toksikologian yksiköstä. Varapuheenjohtajana toimii professori Ullamari Pesonen Turusta. Meillä uusilla toimihenkilöillä on vielä paljon oppimista tehtävissämme, mutta toivon, että voimme palvella jäsenkuntaa parhaalla mahdollisella tavalla. Tulemme varmasti myös jatkossa pyytämään monien teidän apuanne eri yhteyksissä.

Yhdistyksen seuraava merkittävä tapahtuma on vuosikokous 14.4. Helsingissä säätytalolla. Samassa yhteydessä järjestetään tiedellinen symposium yhdessä sisaryhdistyksemme Suomen tok-

sikologiyhdistyksen kanssa. Kokouksen teemana on reaktiiviset happi- ja typpiradikaalit, mikä sopiikin erinomaisesti molempien alojen tutkimusprofiiliin. Lähialojen yhteiskokoukset ovat hyvin kannatettavia ja tarjoavat tilaisuuden edistää yhteistyötä ja tavata kollegoja entistä laajemmin. Toivonkin että jäsenet osallistuvat tähän mielenkiintoiseen kokoukseen ja sen korkeatasoiseen tieteelliseen ohjelmaan sankoin joukoin.

Oulussa, kevätauringon lämmittäessä mieltä 22.3.2011

Jukka Hakkola

SIHTEERIN PALSTA

Tervehdys kaikille Suomen Farmakologiyhdistyksen jäsenille ja satunnaisille transmitterin lukijoille. SFY:n johtokunta on viime kokouksessaan valinnut allekirjoittaneen yhdistyksen uudeksi sihteeriksi. Kiitän johtokuntaa heidän osoittamastaan luottamuksesta. Tehtävä on epäilemättä työteliäs mutta tuo varmasti mukanaan paljon uusia mielenkiintoisia kokemuksia ja etenkin tuttavuuksia farmakologian alalta.

Yhdistyksen uutena tiedotus-sihteerinä on aloittanut Päivi Myllynen ja rahastonhoitajana Miia Turpeinen. Kiitämme

yhdistyksen edellisiä virkailijoita heidän yhdistyksen hyväksi tekemästään työstä. Itse haluan puolestani esittää parhaimmat kiitokset farmakologiyhdistyksen sihteerinä toimineelle Riku Korhoselle myös erinomaisesta evästyksestä tulevia tehtäviä ajatellen.

Viimeiset viikot ovat olleet laitoksellamme kiireistä aikaa toisen vuosikurssin opiskelijoiden aloitettua farmakologian ja toksikologian kurssin opinnot. Oulun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa on alkanut tänä keväänä myös sairaanhoitajien reseptinkirjoituksen mahdollistava koulutus. Tähän koulutukseen valituilla opiskelijoilla on jo runsaasti kokemusta työelämästä ja potilastyöstä. Sairaanhoitajien mukanaolo farmakologian ja toksikologian kurssilla onkin lisännyt keskustelua etenkin ryhmäopetuksissa ja tuonut muille opiskelijoille uusia näkökulmia potilaiden lääkehoitoon sekä hoidon monitorointiin.

Helsingissä huhtikuussa järjestettävään SFY:n ja STY:n yhteiseen kevätkokoukseen on kasattu erittäin mielenkiintoinen ohjelma. Toivottavasti tapaamme mahdollisimman monia teistä paikan päällä.

Siihen saakka aurinkoisia kevätpäiviä toivottaen!

Risto Kerkelä
SFY:n sihteeri
Risto.kerkela@oulu.fi

OVATKO YHTEYSTIETOSI MUUTTUNEET?

Lähetä uudet osoitetietosi tiedotussihteerille (Päivi Myllynen, Farmakologian ja toksikologian yksikkö, Biolääketieteen laitos, PL 5000, 90014 Oulun yliopisto. E-mail: paivi.myllynen@oulu.fi). Mainitse viestissä vaihtunut osoite (koti/työ) ja kumpaan osoitteeseen haluat jäsenpostisi lähetettävän.

SFY:N SÄHKÖPOSTILISTALLE LIITTYMINEN

SFY:n sähköpostilistalle liityt lähettämällä tyhjän sähköpostiviestin otsikolla SFY-LISTA osoitteeseen paivi.myllynen@oulu.fi

VUOSIKOKOUKSEN KUTSU JA ESITYSLISTA

Aika: 14.4.2011, klo 16.15

Paikka: Helsinki, Säädytalo, Snellmaninkatu 9-11

1. Avaus
2. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta
3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden
4. Esityslistan hyväksyminen
5. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen
(Transmitteri 4/2010)
6. Tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto
7. Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden
myöntäminen johtokunnalle ja muille vastuuvollisille
8. Lääketutkimussäätiön hallituksen jäsenien valinta
9. Lääketutkimussäätiön tilintarkastajien ja varatilintarkas-
tajien valinta
10. Jäsenasiat
11. Ilmoitusasiat
12. Muut asiat
13. Kokouksen päättäminen

SFY-STY SEMINAR

REACTIVE OXYGEN AND NITROGEN SPECIES

Disease and toxic mechanisms as the basis of drug development and side effects

Thursday 14.4.2011

Säätytalo, Snellmaninkatu 9-11, Helsinki

Program

- 09.45 Drug and xenobiotic metabolism and reactive oxygen species
Risto Juvonen (University of Eastern Finland)
- 10.15 Repair of DNA-damage induced by reactive oxygen species
Juhani Syväoja (University of Eastern Finland)
- 10.45 Reactive oxygen species and radiation damage
Jonne Naarala (University of Eastern Finland)
- 11.15 Oxidative stress and lung cancer
Marika Crohns (University of Tampere & Sanofi-Aventis)
- 11.45 Lunch
- 13.00 NOX2 derived ROS protecting against chronic inflammation
Rikard Holmdahl (Karolinska Institutet)
- 13.45 Nitric oxide as a factor and biomarker in inflammation
Eeva Moilanen (University of Tampere)
- 14.30 Coffee
- 14.45 Mechanisms of premature aging in nucleotide excision repair disorders
Jaan-Olle Andressoo (University of Helsinki)

15.15 Role of reactive oxygen species in the regulation of cardiac contractility
Anna-Maria Kubin (University of Oulu)

15.45- 16.00 General discussion

Participation is free of charge. Registration by 7.4. to SFY secretary Risto Kerkelä (risto.kerkela@oulu.fi) or STY secretary Juha Laakso (Juha.Laakso@tukes.fi)

EHDOTUKSET VUODEN 2010 VÄITÖSKIRJAPALKINNON SAAJAKSI

Suomen Farmakologiyhdistys jakaa vuosittain erityisen ansiokkaan väitöskirjan palkinnon. Yhdistyksen johtokunta tekee valinnan ehdotusten perusteella. Ehdotuksen voi tehdä yhdistyksen jäsen. Kirjallinen ehdotus perusteluineen lähetetään yhdistyksen sihteeri Risto Kerkelälle sähköpostitse. Liitteinä ehdotukseen johtokunta pyytää

1. Väitöskirjan tiivistelmän
2. Listan väitöskirjan osajulkaisuista
3. Esitarkastajien ja vastaväittäjän lausunnot
4. Linkin väitöskirjan sähköiseen versioon
5. Muut mahdolliset liitteet

Perinteisesti olemme kuulleet väitöskirjapalkinnon saajan esitelmän yhdistyksen kokouksessa.

Ehdotukset vuoden 2010 parhaasta väitöskirjasta liitteineen pyydetään lähettämään sähköpostitse PDF-muodossa yhdistyksen sihteerille Risto Kerkelälle 30.4.2011 mennessä osoitteeseen risto.kerkela@oulu.fi.

HUOMIONOSOITUKSIA

PROFESSORI PEKKA MÄNNISTÖ NIMITETTY TARTON YLIOPISTON KUNNIATOHTORIKSI

Helsingin yliopiston farmasian tiedekunnan professori Pekka T. Männistö (s. 1946) nimitettiin Tarton yliopiston kunniatohtoriksi ensimmäinen joulukuuta 2010. Nimitysperusteluisa kiiteltiin hänen ansioitaan Tarton yliopiston farmakologian ja fysiologian laitosten tutkimuksen ja opetuksen tukemisessa. Männistön yhteistyö Tarton yliopiston farmakologien ja fysiologien kanssa on jatkunut jo 30 vuotta. Prof Männistö kutsuttiin myös Viron farmakologiyhdistyksen kunniajäseneksi yhdistyksen täyttämässä 40 vuotta.

SUOMALAISEN TIEDEAKATEMIAN UUDET JÄSENET

Suomalainen Tiedeakatemia on vuosikokouksessa 12.4.2010 valinnut 23 uutta kotimaista jäsentä ja viisi ulkomaista jäsentä. Suomalaisen Tiedeakatemian uusiksi jäseniksi on kutsuttu professori Pekka T Männistö (Helsingin yliopisto), professori Heikki Ruskoaho (Oulun yliopisto) ja professori Eija Kalso (Helsingin yliopisto).

Onnittelut ansioituneille farmakologeille!

MUISTELOITA KONGRESSIN JÄRJESTÄMISESTÄ

VI Kansainvälinen
Farmakologian
Kongressi
20.-25.7.1975 Helsinki

Transmitteri-lehden edellisessä numerossa alkoi juttusarja vuonna 1975 Helsingissä järjestetyn VI Kansainvälisen Farmakologian Kongressin järjestelyistä. Tässä numerossa tieteellisen toimikunnan puheenjohtaja Jouko Tuomisto ja sosiaalisen ohjelman toimikunnan puheenjohtaja Pentti Pohto kertovat muistojaan kokousjärjestelyistä.

TIETEELLISEN OHJELMAN TOIMIKUNNAN PUHEENJOHTAJA JOUKO TUOMISTON MUISTELOITA

Suomen kohtalo farmakologian kongressin järjestämisessä sinetöitiin vuonna 1969 Baselissa Neljännessä kansainvälisessä farmakologian kongressissa, jossa professori Armas Vartiainen rohkaisi hiukan epäröivää Matti Paasosta kongressin järjestämiseen. Baselissa saatiin myös kuvaa siitä, kuinka kongressia ei pidä järjestää ja mitä sudenkuoppia siinä on. Monet muistavat kokouksesta parhaiten epäonnistuneen ”banketin” Baselin kaduilla. Sen piti olla ikimuistoinen ulkoilmajuhla. Kongressin osanottajamäärä oli kuitenkin ennakoitua suurempi ja kokous hajosi hyvin moniin paikkoihin Baselin keskustassa ja ulkoilmajuhla vielä pahemmin. Sen huipennuksena piti olla kokonaisen härän grillaaminen Baselin torilla, mutta väentungokselta ainakaan kukaan suomalainen ei enempää grillaamista kuin härkääkään nähnyt, itse taisin saada näistä juhlista yhden bratwurstin ja vähän perunasalaattia.

Kokouksessa testattiin ajatusta Helsingin kongressista ja kansainvälisen järjestön IUPHARin taholta saatiin myönteistä palautetta. Kokouksen jälkeen varmistettiin eri tahoilta, että 4000 hengen kokous mahtuisi Helsinkiin. Helsingin keskustasta luovuttiin pitopaikkana osin Baselin kokemusten takia, ja tutkittiin Otaniemen sopivuutta. Taustojen varmistuttua lähetettiin Suomen Farmakologiyhdistyksen virallinen kutsu ja heinäkuussa 1970 pääsihteeri Helena Raskova ilmoitti 34 jäsenyhdistyksen kannattaneen Suomea, kahdeksan Italiaa ja kahden Israelia. Kongressi siis tuli ja sen suojelijaksi saatiin presidentti Urho Kekkonen. Tosin tämäkään ei aikanaan auttanut, kun ETYK:in päätöskokouksen takia menetettiin avajaispaikka, Finlandia-talo – varmaan onneksi, kuten Erik Klinge kertoi omissa kirjoituksessaan viime numerossa.

Pääministeri Mauno Koivisto tokaisi 1970-luvun alussa Nordek-neuvottelujen jälkeen tanskalaisista, että kuka vihollisia tarvitsee, kun on tällaisia ystäviä. Edelleen ajankohtaisista pohjoismaisista suhteista voi kertoa Suomen Farmakologiyhdistyksen edesmenneen kunniajäsenen Edward J. Walaszekin tarinan ruotsalaisista farmakologiyhdistyksiemme, jotka olivat pitäneet kongressin tuloa Suomeen mahdottomana, koska ei sitä siellä pystyttyä järjestämään. Walaszek naureskeli, etteivät ruotsalaiset arvanneet hänen parhaan Edinburghin postdoc-kaverinsa Paasonen olleen hänen häissään bestmanina.

Kohta Baselin jälkeen lähdin perheineni Kansas Cityyn postdoctoral-vuodelle, joka sitten venähti lähes kahdeksi vuodeksi. Sikäläinen ohjaajani Ed Walaszek oli seuraavan San Franciscossa 1972 pidetyn viidennen kongressin ohjelmapäällikkö. Palattuani Suomeen Paasonen ilmeisesti arveli minuun tarttuneen jotakin kongressin järjestelyn kokemuksista. Siinä hän erehtyi, koska Walaszek ei tietenkään ehtinyt minulle esittelemään kongressin järjestelyjä – jos ei sellaiseksi nyt lasketa vuoteella istuen käytyjä neuvotteluja muiden farmakologien kanssa yhteisessä hotellihuoneessamme parin kongressin aikana. Walaszekin vinkit ja San Franciscon kokouksen kokemukset auttoivat paljon Helsingin kokouksen järjestelyssä. San Franciscossa oli mukana lähes 40 suomalaista, ja joku sanoikin koneessa, että jos se nyt putoaisi, farmakologia loppuisi Suomessa siihen.

Ensimmäinen saamani tehtävä koski kongressin organisaation suunnittelua jo ennen San Franciscon kongressia, ja minut Paasonen halusi vetämään ohjelmatoimikuntaa. Koska hänellä oli takataskussaan tuntemansa matkatoimistohenkilö kokouksen sihteeri-manageriksi, arvelin, että sellaisella henkilöllä ei ehkä itse kongressin sisällöstä olisi kovin selvää näkemystä. Siksi ehdotin farmakologi-pääsihteeriä, jollaista San Franciscon kokouksen organisaatiossa ei ollut. Matkatoimistosta tullut

manageri lähetettiin Walaszekin myötävaikutuksella amerikkalaisten kongressien yhteiseen kongressitoimistoon sen päämanagerin Helena B. Lempin koulutukseen 7 kuukaudeksi. Kuten suomalaisille tytöille siihen aikaan usein tapahtui, hän tapasi siellä amerikkalaisen miehen, ja tuli sitten vähän nolona ilmoittamaan, ettei hän voikaan hoitaa tehtävää, koska hän on menossa naimisiin ja muuttamassa Yhdysvaltoihin.

Tämän jälkeen tehtävään kysyttiin ekonomi Kaarina Pohtoa, jolla oli hyvä sosiaalinen organisaatiokyky ja perhesuhteiden myötä hyvä tuntuma Suomen farmakologeihin. Hän ryhtyikin rivakasti ja tarmokkaasti töihin, ehdotti kongressitoimistoon palkattavaksi kongressisihteeriä, jollaiseksi palkatun Arja Paakkisen kanssa hän hoiti käytännön organisoinnit erittäin hyvin. Monitaitoisen ”Director of Congress Bureauun” palkkaaminen teknisen matkatoimistohenkilön sijasta vähän kavensi kongressin pääsihteeriksi valitun Erik Klingen suunniteltua toimintakenttää, mutta toisaalta kongressi osoittautui paljon monitahoisemmaksi, kuin oli osattu ajatellakaan. Olihan kyseessä ylivoimaisesti suurin tieteellinen kongressi, mitä Helsingissä oli siihen mennessä järjestetty.

Ohjelmatoimikunta joutui tietenkin organisoitumaan nopeasti, koska sen työ vaati pisimmän valmistelun. Sen jäseniksi tuli useita myöhempiä farmakologian tai kliinisen farmakologian professoreita. Jäsenet olivat Liisa Ahtee, Mauno Airaksinen, Jaakko-Juhani Himberg (sihteeri), Esko Iisalo, Niilo Kärki, Mauri Mattila, Pentti Peltola, Erkkä Solatunturi ja Heikki Vapaatalo. Toimikunta piti järjestäytymiskokouksensa Floridassa

Orlandon Hornes Motor Lodge -motelissa 4.8.1972 paluumatkalla San Franciscosta ja ensimmäisen varsinaisen työkokouksensa jo 18.8.1972, jolloin jäseniä veloitettiin tekemään ehdotuksia teemaksi ja symposiumeiksi. Lokakuussa lähetettiin myös kirje farmakologiyhdistyksille eri puolilla maailmaa, ja pyydettiin ehdotuksia. Toimikunta kokoontui sitten

Jouko Tuomisto rakentamassa seinälle tieteellisen ohjelman yksityiskohtia ja muutoksia kuvaavaa "palapeliä"

kongressiin asti säännöllisesti noin kerran kuussa.

Ensimmäiset käsin kirjoittamaniluonnokset kongressin teemaksi käsitivät 14.9.1972 mm. "Drugs: blessing or disaster?", "Man and his environment" ja muutaman spesifisemmän teeman. IUPHARin presidentti Arnold Burgen ei pitänyt erityistä teemaa välttämättömänä ja siitä sittemmin luovuttiin. Samassa paperissa on muutamia ajatuksia symposiumeiksi: "Environmental toxicology", "Polypeptides", "Experimental hypertension", "Endocrine pharmacology", "Immunopharmacology", "Lithium. Influence of ions in pharmacology", "Cyclic nucleotides", "Alcohol, drugs of abuse", "Pharmacology of learning" ja kymmenkunta muuta. Osa näistä tuli sittemmin hiukan muokkautuneina kongressin ohjelmaan. Ohjelma- ja organisointityön olivat syyskuussa 1972 potkaisemassa liikkeelle juuri aloittanut IUPHARin presidentti Arnold Burgen ja entinen presidentti Börje Uvnäs.

Kongressin presidentti Matti Paasonen lastaamassa kongressimateriaaleja "Official Carrieriksi" lupautuneen SAS:n autoon vietäviksi lentokentälle ja sieltä edelleen yhtiön lennoilla maailmalle paikalliseen postitukseen.

Organisoimisen avuksi kutsuttiin kolme tukiryhmää, kansainvälinen, pohjoismainen ja kotimainen neuvottelukunta. Pohjoismainen Advisory Board kokoontui 4.5.1973, siinä oli kaksi jäsentä jokaisesta pohjoismaasta. Tulin sanoneeksi, että ohjelmatoimikunta ottaa vastuun ohjelmasta, mutta onnistuttaessa kunnia kuuluu myös skandinaaviselle neuvottelukunnalle. Uvnäs kysyi heti, voisiko tuon saada kirjallisena. Tämän kokouksen aikoihin suurin piirtein puolet symposiumehdotuksista oli koossa ja niihin tehtiin muutama muutos ja lisäys kokouksen perusteella.

Kansainvälinen Advisory Board kokoontui 28–29.5.1973 ja silloin ohjelmaehdotus käytiin varsin perusteellisesti läpi. Siihen tehtiin useita läyksiä, mm. toksiineista reseptoritutkimuksissa, lääkkeiden vaikutuk-

sista immuunijärjestelmien kehittymiseen, kasvutekijöistä (NGF oli silloin uutua) ja prostaglandiineista. Oli joitain villimpiäkin ehdotuksia, kuten "Pharmacology of Space", joka ei sittemmin toteutunut. Kesäkuussa 1973 oli koossa 18 symposiumia, varaus "for unpredictable hot topics", ja 19 yleisluentoa. Villeimmäksi luenoksi taisi lopulta tulla "Psychopharmacology and conservation", joka kuvasi mm.

Mauno Airaksinen ja Jaakko-Juhani Himberg tutkivat abstraktilomakkeita esitysten sijoittamiseksi sopiviin ohjelmakokonaisuuksiin.

Afrikan suurten petojen nukuttamista vahvoilla opioideilla ampumalla niihin injektio, mistä ei siihen mennessä ollut Suomessa kuultukaan.

Alustavan ohjelman hahmotuttua alkoi armoton kirjeenvaihtorumba ehdotettujen symposiumin vetäjien kanssa. Vastaanotto oli erittäin hyvä, ja muutoksia tarvittiin hyvin vähän. Puheenjohtajille annettiin yksityiskohtaiset ohjeet esitelmien pitäjien kutsumisesta. Niissä oli mm. ohje "it is hoped that promising younger scientists will be included..." Kun Kansainvälinen Advisory Board kokoontui jälleen 7.3.1974, ohjelma oli hyvin hahmollaan ja tehdyt muutokset pieniä. Sisällöstä käyty keskustelu oli kuitenkin melko kokemattomille järjestäjille erittäin hyödyllinen.

Ehkä suurin tyytyväisyyden aihe vuosien saatossa on ollut, että useista symposiumiesitelmäsiijoista tuli kuuluisia myöhemmin. Vaikka ohjelmassa piti hiukan katsoa eri maiden arvovaltaisten tiedemiesten osantoa, periaatteena onnistuttiin pitämään nousevien kykyjen saaminen mukaan. Näitä olivat mm J-P. Changeux ja Solomon Snyder, ja myöhemmät nobelistit Bengt Samuelsson (Nobel 1982), John Vane (1982), Rita Levi-Montalcini (1986), James Black (1988), Robert Furchgott (1998) ja Arvid Carlsson (2000). Oli siellä tosin vanhempiakin herroja kuten efedriinin löytäjä K.K. Chen, joka kertoi efedriinin puolivuosisataisen historiasta länsimaisessa tieteessä ja antabuksen keksijä Erik Jacobsen, joka kertoi sattuman vaikutuksesta farmakologisiin löydöksiin. Siten farmakologian historiaa ja kulttuuria ei unohdettu.

Advance Program ilmoittautumis- ja abstraktikaavakkeineen valmistui kesällä 1974 ja postitettiin kesä-heinäkuun vaihteessa. Siinä ohjelma on melko lähellä lopullista, 19 symposiumia (lopullinen 20), 13 varmistunutta yleisluentoa (lopullinen 16), 5 metodista seminaaria. Ensimmäistä kertaa suuren maailmankongressin ohjelmasta ilmoitettiin myös, että kolmasosa lyhyistä esityksistä tullaan esittämään postereina. Tämä ajatus tuli tanskalaiselta professori Jacobsenilta, joka oli törmännyt uutuu-teen jossakin pienemmässä kongressissa. Postereista laadittiin perusteellinen ohje, mikä se on, mitkä ovat mitat, ja kuinka tekstien piti olla luettavissa 2 m päästä (tämä ei tavallisen kirjoituskoneen aikaan ollut mitenkään triviaali vaatimus, yksinkertaisinta oli valokuvata palasina kirjoituskoneella tehty teksti ja suurentaa se). Ohjeen ohessa oli kuva esimerkkiposterista. Postereita oli noin 300. Posterit löi sitten nopeasti maailmalla läpi, niin että nykyään ei taida lyhyitä 10 minuutin esityksiä omista tutkimustuloksista juuri ainakaan isommissa kongresseissa enää olla.

Kongressi oli myös ensimmäinen, jossa käytettiin tietokoneohjelmointia merkittävästi avuksi. Ilmoittautumiskaavakkeet ja abstraktikaavakkeet laadittiin niin, että niistä voitiin tallentaa tekstit suoraan tietokoneelle. Ohjelmakirja koodattiin kokonaan tietokoneelle abstraktinumeron mukaan, niin että se piti saada siitä suoraan taittona ulos, kun ohjelματοimikunta oli jakanut ne sessioihin. Tekniikka oli kuitenkin uutta, eikä Tietotehdas-niminen yritys saanut ohjelmaansa heti pyörimään, ja jouduimme Erkkä Solatunturin kanssa vetämään mutkia suoriksi ja tekemään muutamia salamaratkaisuja suurin piirtein keskellä yötä, niin että ohjelmakirjat ja abstraktikirjat saatiin kunnialla painetuksi ennen kongressia. Tämän takia ohjelmakirjoihin tuli joitakin teknisiä ihmeellisyyksiä.

Ohjelman sujuminen paikalla oli varmistettu huolellisesti. Medisiinareista oli koulutettu saleihin useita kymmeniä kongressiavustajia, jotka hyvin erottuvissa sinivalkoisissa kongressin logo-T-paidoissaan

Kuvassa näkymä teknisestä huoltotilasta. Kongressin tekniikka kuten esimerkiksi luentosaleihin sijoitetut projektorit ja TV-kamerat edustivat ajankohdan parhaimmistoa.

hoitivat projektorit ja muun tekniikan. Kaikissa saleissa oli varaprojektori, joten lampun vaihtoon ei sen mahdollisesti kärehtäessä tarvinnut kuluttaa aikaa. Niinpä kongressin ohjelma ja sen 1600 suullista esitystä sujuivat teknisesti hyvin, ja kun Otaniemen kampuksella paistoi aurinko lähes putkeen kongressin ajan, vihreiden nurmikoiden yli Dipolista TKK:lle ja takaisin porhaltavat tutkijat tuntuivat todella tyytyväisiltä. Kun vielä sosiaalinen ohjelma ylitti odotukset, kongressin jälkeen voitiin IUPHARin hallitukselle lähettää varsin positiivinen raportti kongressista.

Kongressin Proceedings-kirjan suhteen tehtiin ilmeisesti ainutkertainen operaatio. Symposiumesitelmien ja kutsuttujen luentojen tekstit vaadittiin ennen kongressia. Vain sillä puhujat saivat luvaton 1000 mk honorariumin, joka kattoi heidän maksamansa osallistumismaksun ja kohtuullisen hotellin. Siten kaikki materiaali kirjaa varten oli valmis kongressin päättyessä ja osanottajat voivat tilata nidotun painoksen nimelliseen hintaan, itseään lähinnä kiinnostavan osan he saivat ilmaiseksi. Nopean editoinnin jälkeen kuusiosainen Proceedings-teos postitettiin maailmalle lokakuun ja joulukuun välisenä aikana 1975. Sen jälkeen Pergamon Press satoi siitä hienon kovakantisen painoksen lähinnä kirjastomyyntiä varten. Tällaisen poikkeuksellisen sopimuksen saaminen Pergamonin kanssa oli finanssipäällikkö Heikki Vapaatalon saavutus, jota neuvoteltaessa Pergamonin Robert Maxwell todella valutti tuskan hikeä.

Proceedings-teos painettiin Forssassa, ja Pergamonin englantilainen toimittaja osallistui toimitustyöhön kongressitoimistossamme. Kävimme kerran Forssassa hänen kanssaan, ja hän huokaisi automatkalla: "I have never seen so much timber in my life." Minusta me ajoimme Etelä-Suomen peltoaukioiden läpi, eikä matkalla ollut metsää paljoakaan. Mutta niin suhteellinen on maailma.

SOSIAALISEN OHJELMAN TOIMIKUNNAN

PUHEENJOHTAJA PENTTI POHDON MUISTELOITA

Mielenliikahdus oli positiivinen, muttei ylen huolestunut 40 vuotta siten, kun kongressi Suomelle myönnettiin. Verukkeena oli tietysti ajatus "sehän on vasta viiden vuoden päästä". Toki ensimmäisenä työnä varattiin kaikki mahdollinen hotellikapasiteetti Suur-Helsingin alueelta. Matkatoimistot eivät olleet kuitenkaan halukkaita luopumaan omien turistiansa yöpymisosuuksista hotelleissa, joten lopulta 3500 osanottajaa jouduttiin sijoittamaan 29 majoituspisteeseen. Kylmä hiki pyrki pintaan ensimmäisen kerran, kun ajattelin bussien ja noin 3000 aktiiviosanot-

tajan aamuista saapumista ahtaille Porthanian ja yliopiston kulmille. Tarkoituksena oli järjestää koko kongressi Helsingissä.

Vuonna 1972 päästiin järjestelyissa uskoa vahvistaneeseen vauhtiin. Silloin tehtiin kongressin onnistumisen taannut päätös siirtää kokous keskikaupungin ahtaudesta Espoon Otaniemen väliin tiloihin. Päätös toi mukanaan kooltaan ja lukumäärältään riittävät esitys-, apu- ja oleskelutilat Teknisen korkeakoulun kampuksen neljässä rakennuksessa. Erityisesti allekirjoittaneen kongressin aikainen pääurakka helpottui. Noin 60 Helsingin kaupungin sinistä bussia oli ohjattava ruuhka-aikana aikataulussa hotelleista luennoille, takaisin hotelleihin ja useisiin sosiaalisen ohjelman tilaisuuksiin. Ohjaus tapahtui aamuisin Dipoli kongressitoimiston aputilassa pöydällä seisten, edellisen päivän palautetta jakaen ja uusia ohjeita antaen. Ympärillä seisojia 70 oppaiksi koulutettua opiskelijaa kongressin logolla varustetut paidat päällään. Heidän kielitaitoisesta, osaavasta ja ystävällisestä toiminnastaan tuli osallistujien myöhemmissä muisteloissa yksi kongressin onnistumisen symboleista. Tämä siitäkin huolimatta, että aikataulussa toimimisen taito vaihtelee eri kansakunnissa. Kaipa noihin päiviin liittyi erityinen jännitys (stressi?), koska tätä kirjoittamaan ryhtyessäni heti muistin mikä oli kaupungin liikenne järjestelijän sukunimi. Osa busseista kulki usean majoituspisteen kautta. Armottoman aikataulukurin noudattamista helpotti ilmainen "Shuttle bus"- liikenne linja-autoasemalta Otaniemeen. Oppaat tunnistivat viikon lopulla useita farmakologeja, jotka saapuivat aamusta aamuun ensimmäisellä shuttle bus-vuorolla heidän hotelliltaan tulleen bussin vanavedessä.

Toinen vuoden 1972 tärkeä tapahtuma oli meitä edeltävä IUPHAR-kongressi San Franciscossa. Organisaatiomme toimikunnat oli nimitetty vuoden alusta, ja oppia hakemaan lähdettiin joukolla. Silmät pyöreinä katseltiin ensin keskustan hotellien loistokkaita majoitus- ja kokoustiloja. Osalla joukostamme otsa meni välittömästi ryppyyn. Hotellissa ei oltu kuultukaan sen nimi-

Kuva kongressin kaupallisesta näytelystä. Kuvassa J.-J. Himberg päivystyskierroksellaan radiopuhelimineen, joilla teknisen huollon keskeiset henkilöt olivat jatkuvasti tavoitettavissa.

sistä suomalaisista. Heillä oli edessä muutto toiseen majoituspaikkaan. Vaikka kongressi sujui hyvin, kriittisiä muistiinpanoja kertyi eri osa-alueilta tyyliin ”näin me ei ainakaan tehdä”. Vähitellen kongressin aikana ja viimeistään keskusteluissa ”post-congress tourimme” aikana meille alkoi selvitä mikä ero on suurella rahalla ulkoistetulla kongressipalveluilla ja itsensä likoon laittavalla talkoohengellä aikaansaadulla kongressi-ilmeellä.

Kuva kongressin ulkoilmatapahtumasta, joka järjestettiin Seurasaarella.

Osakseni oli jo Suomessa tullut miellyttävä tehtävä ehdottaa kohteita Yhdysvaltojen mantereella paluumatkalla pysähtymispaikoiksi. Tarkoituksena oli tietysti tutustua maahan, mutta myös tuoreeltaan käydä lävitse mahdollisesti saatu oppi kokousjärjestelyistä. Aikataulullisesti toteuttamiskelpoinen ehdotukseni oli San Francisco-San Diego (ja Tihuana)-New Orleans-Orlando-New York. Ehdotus hyväksyttiin, ja hauskaakin ilmeisesti oli, koska Heikki Vapaatalolle muistelujensa mukaan jäi ”monia m(i)eluisia muistoja”.

Kongressimme lähestyessä jännityksin nousi. Siksi ensi reaktio oli kauhistunut, kun viikkoa ennen avajaisia saatiin jo Erikin ja Heikin kuvailema tieto ETY-kokouksen tulosta heti kongressimme jälkeen avajais-iltoihimme Finlandia-taloon. Onneksi ns. Helsingin vanha jäähalli oli vapaana. Finlandia-taloon kutsuva ohjelma kädessään vieraamme ohjattiin siis jäähalliin. Karu paikka, karu ohjelma (seitsemän puhetta ja kolme musiikkiesitystä) ja karu tarjoilu (vrt. jääkiekko-ottelu) sopivat yhteen. Ihmiset nauttivat täysin sydämin poikkeuksellisesta paikasta ja yhdessä olost. Yhtenä suosittuna puheen aiheena ja kotiin vietävänä muistelona oli tietysti tilanne, jossa maailman johtajien paikalle tulo ei saanut farmakologeja lannistumaan. Sellaiset nimet kuin Leonid Brežnev, Gerald Ford, Olof Palme, Eric Honecker ja Nicolae Ceaușescu puhuttelevat meitä vielä näin 35 vuodenkin päästä. Kaiken tämän taakse peittyi onnekaas-ti riski (virhearvio?), jonka otimme aluksi avajaispaikan valinnassa.

Jälkeenpäin ajatellen oli suurta optimismia, että 3500 rekisteröitynyttä osanottajaa olisivat ruksanneet kaavakkeisiinsa todellisen avajai-

siin osallistumishalukkuutensa. Finlandia-talon salin permannolla ja parvella on yhteensä 1900 paikkaa. Lopulta jäähallin katsomossa istui noin 3000 vierastamme. Toki Finlandia-talossa oli varauduttu aula-tilojen käyttöön ottoon lisätiloina, mutta silti... Muista, että itseäni jäi harmittamaan ETY-kokouksen takia poisjäänyt ”alkusoitto” eli Porilaisten marssi. Olihan paikalla Helsingin varuskunnan soittokunta myös kongressimme suojelijan tasavallan presidentti Urho Kekkosen odotettua läsnäoloa varten. Lohdutukseksi avajaisohjelmassa oli neljän muun presidentin esiintymiset – ei kuitenkaan ETY-kokoukseen saapuneiden presidenttien!

Ensimmäisen työpäivän iltaa hallitsi farmakologeille uusi kollegoiden kohtaamisohjelma, ”Group dinnerit”. Maksullisen ravintolaillan merkeissä halukkaat olivat ilmoittautuneet tutkimusintressinsä mukaisesti kymmeneen eri seurueeseen. Jakautuminen aihepiireihin ja siten ravintolatiloihin oli odotetusti epätasaista. Oli myös arvattavissa, että jäähallin avajaisillan riemastuttavat kollegoiden kohtaamiset antavat aamulla aiheita lukuisiin ryhmän vaihtopyyntöihin. ”Social event ticket desk” teki hymyssä suin mitä tehtävissä oli, ja useimmat olivat tyytyväisiä. Hyvin isännöidyt tapahtumat onnistuivat ilman muodollista ohjelmaakin.

Toisen ja kolmannen työpäivän päätti ilmainen kaksoisohjelma: vuoropäivinä joko Helsingin kaupungin vastaanotto tai konsertti riippuen siitä oliko saanut punaisen vai vihreän kutsukortin. Kahdesti täyttyi kaupungin juhlasali vieraista. Tarjoilutapa 3000 hengelle oli harkitusti suunniteltu ja paljon odotettua runsaampaa. Tilaisuuksien sujuvuuteen osallistujat vastasivat rauhallisella käyttäytymisellä, mikä ei aina ole itsestään selvyyttä vastaavissa tapahtumissa. Erityisesti mieleeni tulee seuraavan 1978-kongressin banketti Versaillesissa, missä noutopöydästä kypsät viiriäiset luikahtelivat kinaloni alta pukuni tahraten. Täydet pisteet

Ulkoilmatapahtumassa oli tarjolla erilaista liikuntaa, perinteisten käsityötaitojen esittelyä, kansanmusiikkia ja -tanssia, johon yleisökin pääsi mukaan sekä makkarointa, juomia ja muuta pientä purtavaa.

menivät siis Helsingin kaupungille. Tapahtumia muistellessa pyrkii unohduttamaan, että kongressiamme ei edes järjestetty Helsingissä. Helsingissä pidetyt sosiaalisen ohjelman tilaisuudet hämärsivät vain vierailta kaupunkien rajat ja nimet. Jos tiukasti asiaa katsotaan, jäi Espoon PR-laariin Alvar Aallon ja Otaniemen puhutteleva arkkitehtuuri ja kongressimme postimerkit leimannut Espoon postileima jota ei sentään käynyt muuttaminen. Paitsi vieraanvaraisuus, Helsingin kaupungin kongressin käyttöön osoittamat bussit olivat toinen ratkaiseva apu, jolla kaupunki osoitti olevansa tosissaan kongressikaupungin imagoa rakentamassa.

Kaupungin vastaanotolle rinnakkaisissa ilmaiskonserteissa suosituin oli Jazz Vesper Taivallahden seurankunnan TempPELLIAUKION kirkossa. Heikki Sarmanto ja sopraano Maija Hapuoja lumosivat kuulijansa kallioon louhitussa, tunnelmallisesti valaistussa tilassa, jossa vesi norui sienien karkeaa pintaa. Kirkossa esitetty lyyrinen fuusiomusiikki, jossa jazz ja klassinen laulu yhdistyivät osui suoraan kuulijoiden sydämiin. Hämmästyttävän nopeasti puskaradio tiedotti onnistumisesta, ja aamulla kyselijöitä oli paljon. Heille onnistuttiin järjestämään ylimääräinen konsertti illalla klo 22. Paitsi musiikki, myös erilainen kirkkorakentamisen käsite puhuttivat katedraaleihin tottuneita vieraitamme.

Länsi-Euroopan suurin ortodoksinen krikko, Uspenskin katedraali, oli toinen vetonaulamme konserttipaikkoja valitessa. Siellä Ekumeeninen Kvartetti esitti katedraalin henkeen sopivaa musiikkia. Helsingin ortodoksisen seurakunnan kanttori, bassolaulaja Martti Wallèn oli solisti. Esityksiä en psytynyt arvioimaan, mutta mielikuvaksi jäi, että yleisö ei ollut vain ortodoksista arkkitehtuuria ja ikoneja ihailemassa, vaan paikalla oli todella paljon myös musiikin todellisia asiantuntijoita. Ortodoksi- viesti-lehden päätoimittaja Eila-Maija Mirobylow oli tilaisuudelle tärkeä henkilö. Hänen suhteillaan konsertin järjestäminen sujui helposti. Sillä taidolla, josta hän myöhemmin tuli tutuksi Ylen uutisten uutisankkurina, hän avasi konsertin sisällön ja suomalaisten suhteen ortodoksisuuteen yhteensä yli 800 hengen yleisölle. Kaunista ja harrasta.

Torstaina, neljäntenä työpäivänä järjestettiin ainoa vain seuralaisohjelmaksi tarkoitettu tilaisuus. Suomalaisella turkikalalla oli mahdollisuus tuoda esille osaamistaan Ravintola Kalastajatorpan tiloissa. Kyseessä oli ilmainen päivätilaisuus, ja jälleen ennakoilmoittautuminen antoi viitteitä osanottajien aikeista. Yllättävän lukuisasti kongressin aktiivijäsenet liittyivät seuralaisten joukkoon ja kasvattivat turkisten tyytyväisten ihailijoiden joukon yli 500. Tyytyväisten siitäkkin huolimatta, että jokunen väitti jälkepäin tilaisuuden olleen liian markkinointihenkinen ollakseen muotinäytös. Harvoin ehkä niin päin Suomessa.

Kongressi ilman bankettia! Ajatus tuntui ensin vieraalta, mutta riittävän suurta tilaa ei kerta kaikkiaan ollut käytettävissä. Olimmehan jo olleet

jäähallissa ja myös eri ravintoloihin jakautuneina. Muistaakseni matkailupääliikkö Mikko Nupponen ehdotti ensimmäisenä ulkoilmatilaisuutta Seurasaareissa. Illanvietto luonnossa sään haltijoiden armoilla oli uhkapeliä. Iltapäivällä pieni ripaus sadetta oli vain muistutus riskistä jota Suomen kesässä ei juuri kannattaisi ottaa, ei ainakaan ilman sateenvarjoja. Loistavassa säässä Seurasaarisäätiö puhalsi hengen kesäisen ulkomuseon rakennuksiin ja piholle. Suomalainen talonpoikauskulttuuri esittäytyi parhaimmillaan kymmenien taitavien käsityöläisten työnäyteissä. Juhla-ateria käsitti itse kärjistettyä makkaraa, karjalanpiirakoita, voileipiä, jäätelöä ja olutta. Pelimannit tanssittivat ensin osajia ja sitten osaamattomia. Ilmeistä näki, että kaikilla oli hauskaa, erityisen iloisilta näyttivät vieraat, jotka olivat liikkeellä koko perheen voimin. Pitkään harmitti, ettei saanut ilmakuvaa Seurasaaren sillan päästä Tamminiemmen aukiolta, jolla tungeksi 60 hotellikyltein ja kongressitunnuksin merkattua bussia ja 2700 tyytyväistä vierasta oppaineen ja isäntineen.

Kuudentena päivänä oli jäljellä päätösistunto Dipolin auditoriossa. Isännät kuuntelivat mielissään ja hämmentyneinä ylenpalttisia kehuja. Kehuja ansaitsikin koko iso organisaatio toimikuntineen, kongressin presidentti ja pääsihteeri, mutta aivan erityisesti kehut ansaitsi kongressitoimisto, joka ekonomi Kaarina Pohdon johdolla teki vuosien varrella valtaisan urakan eri järjestelysektoreilla. Painatusten suunnittelu, kirjeenvaihto, rahaliikenteen järjestely, matkatoimistokontaktien ylläpito ja monet muut isot asiat jäivät kongressin osallistujilta piiloon. Sen sijaan monelle vieraalle jäi mieleen kohteliaat ja kielitaitoiset opiskelijat, joita toimi noin 120 henkeä tehtävissä, jotka saattoivat vaihtua useasti saman päivän aikana. Itse muistan seuranneeni Erkkä Solatunturin opiskelijavalintoja 20 luentosalia varten. Erkkä testasi diaprojektorin hoitajaehdokkaiden näkökyvyn valkotaululle ja lampunvaihtosulkeisissa heidän sorminäppäryytensä. "Unbelievable" sanoi eräskin farmakologi, jonka diojen paksuuden opiskelijajapoika tarkasti työntötulkilla esitelmöitsijän tuodessa kuvakelkkansa vaatimusten mukaisesti etukäteen ns. diahuoneeseen. Huolellisesta asioiden suunnittelusta kaikilla osa-alueilla ja pyyteettömästä itsensä likoon laittamisesta muodostuivat ne purot, jotka lopulta johtivat täydelliseen menestykseen. Tämänkin Transmitteri-lehden kannessa oleva logo ja siitä tehty kongressilippu viitoittivat sittemmin usealle suomalaiselle yhdistykselle polun onnistuneesti järjestettyyn maailmankongressiin.

LÄMPIMÄT KIITOKSET JOUKO TUOMISTOLLE JA PENTTI POHDOLLE MUISTELOJEN KIRJOITTAMISESTA TÄHÄN NUMEROON, ERKKA SOLATUNTURILLE KUVISTA JA KATRIINA VUOLTEENAHOLLE AINEISTON KERÄÄMISESTÄ!

KOKOUSKALENTERI

Kotimaassa

- 14.4.2011 SFY:n vuosikokous ja SFY:n ja Suomen Toksikologiyhdistyksen yhteinen tieteellinen symposium Helsinki
- 7.-9.9.2011 Paavo Nurmi Symposium, jonka teemana on "Future directions of hypertension - Tailor-made diagnostics and treatment".
Porvoo
http://paavonurmensaatio.fi/symposium_XVII

Ulkomailla

- 13.-17.6.2011 2011 PharmSciFair
Pharmaceutical Sciences for the Future of Medicine
Prague, Czech Republic
www.pharmscifair.org
- 26.-29.6.2011 10th Congress of the European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics
"From Drug Research to Therapy for the Benefit of Patients"
Budapest, Hungary
www.eacpt2011.org
- 17.-23.7.2012 6th European Congress on Pharmacology EPHAR 2012
Granada, Spain
www.epharm2012.org/
- 13.-18.7.2014 XVIIth World Congress of Basic and Clinical Pharmacology
Cape Town, SOUTH AFRICA
www.iuphar2014.org
- 2016 7th European Congress on Pharmacology EPHAR 2016
Istanbul, Turkey

Finpharmanet - <http://finpharmanet.utu.fi/news.php>

Transmitterissä julkaistavaksi toivottuja kokousilmoituksia voi lähettää SFYn tiedotusihiteerille (paivi.myllynen@oulu.fi)

SFY:N

JOHTOKUNTA

Prof. Jukka Hakkola, puheenjohtaja
Oulun yliopisto
Farmakologian ja toksikologian laitos
PL 5000, 90014 Oulun yliopisto
puh 08-537 5235, fax 08-537 5247
e-mail jukka.hakkola@oulu.fi

Prof. Ullamari Pesonen,
varapuheenjohtaja
Turun yliopisto ja
Orion Pharma
PL 425, 20101 Turku
puh 010-426 7967, fax 010-426 7459
e-mail ullamari.pesonen
@orionpharma.com

Prof. Eeva Moilanen
Tampereen yliopisto
Lääketieteen laitos
Farmakologia
33014 Tampereen yliopisto
puh 03-3551 6741, fax 03-3551 8082
e-mail eeva.moilanen@uta.fi

FaT Ewen Macdonald
Itä-Suomen yliopisto
Kuopion kampus
Farmasian laitos
PL 1627, 70211 Kuopio
puh 040-355 2400, fax 017-162 424
e-mail ewen.macdonald@uef.fi

Dos. Petteri Piepponen
Helsingin yliopisto
Farmasian tiedekunta
Farmakologian ja toksikologian osasto
PL 56, 00014 Helsingin yliopisto
puh 09-191 59477
e-mail petteri.piepponen@helsinki.fi

Prof. Eero Mervaala
Helsingin yliopisto
Biolääketieteen laitos
Farmakologia
PL 63, 00014 Helsingin yliopisto
puh 09-191 25355
e-mail eero.mervaala@helsinki.fi

Prof. Markku Koulu
Turun yliopisto
Biolääketieteen laitos
Farmakologia, lääkekehitys ja lääkehoito
20014 Turun yliopisto
puh 02-2333 7548, fax 02-2333 7216
e-mail markku.koulu@utu.fi

Prof. Erkki Palva
Lääkelaitos
Lääketurvaosasto
PL 55
00301 Helsinki
puh 09-473 34288
e-mail erkki.palva@nam.fi

Dos. Jukka Mäenpää
Santen Oy
Niittyhaankatu 20
33720 Tampere
fax +03 318 1900
e-mail jukka.maenpaa@santen.fi

Dos. Risto Kerkelä, sihteeri
Oulun yliopisto
Farmakologian ja toksikologian laitos
PL 5000, 90014 Oulun yliopisto
puh 08-537 5252, fax 08-537 5247
e-mail risto.kerkela@oulu.fi

KANNATUSJÄSENEMME:

